

2. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В. 2019. 150 с.

УДК 378.147

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

*Крайнюк О. В., к.т.н., доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У сучасних реаліях, коли багато навчальних закладів вимушено використовують дистанційну форму навчання, однією із найактуальніших задач стала підвищення мотивації студентів. Ще у хвилю пандемії коронавірусу довелось перебудовувати процес навчання. У 2022 році доводиться викладачам разом зі спеціалістами в галузі інформаційних технологій працювати в кризовому режимі та проробити величезну роботу з перенесення багатьох курсів та програм в он-лайн. Можна стверджувати, що вища освіта зазнає вимушеної трансформації. При дистанційному навчанні у студента виникає психологічний бар'єр і він має мотивувати себе самостійно без підтримки одногрупників та викладачів.

Оцінімо головні фактори, що впливають на мотивацію студентів. Внутрішня мотивація – це особисті мотиви та потреби студента, його власна внутрішня рушійна сила. Зовнішня мотивація забезпечується викладачем або, можливо, родиною, батьками. При дистанційній формі навчання зовнішнім фактором може стати організація процесу, структура побудови курсу, що у свою чергу пов'язано із зацікавленістю викладача, зворотнім зв'язком, встановленням проміжних цілей.

Для мотивації важливу роль відіграє дотримання термінів виконання завдання. Якщо роботи не перевіряються викладачем вчасно, зацікавленість студента знижується. Почуття поступового оволодіння курсом, наявності прогресу, руху вперед, досягнення поставлених цілей стимулює мотивацію.

Серед факторів, які позначаються на мотивації студенти можна назвати те, що цілі, поставлені викладачем, мають бути ясні та реальні для онлайн навчання, а структура самого курсу має бути логічною, інструкції чіткими.

Внутрішньою мотивацією може бути інтерес до теми, позитивна самооцінка та досягнення високих результатів та схвалення з боку викладача. Одні студенти відзначають можливість самостійно розпоряджатися своїм часом, проходити навчання у зручному для них темпі, виконувати завдання за наявності часу та можливості відзначають як позитивний момент у дистанційній освіті. Однак, одночасно деякі студентів вказують на стрес і нестачу часу чи технічної можливості. Одним з головних мотивуючих факторів є розуміння необхідності курсу для майбутньої роботи, зв'язок із реальністю. Тому вивчення нашого курсу «Охорона праці» зазвичай розпочинається лекцією «Навіщо вивчати курс», в якому наводяться конкретні приклади практичного застосування знань, формується культура безпеки, а також приділяється увага та види відповідальності за недотримання норм безпеки на виробництві.

Звичайно, якщо курс натхненний, пов'язаний із особистими інтересами, приносить задоволення від розвитку своїх навичок, то він мотивує студентів.

Письмові роботи, які здають студенти, можуть виконуватися не самостійно. У сучасних студентів дуже велика спокуса скопіювати частину матеріалу з джерел в інтернеті та вставити у свою роботу. З появою онлайн тестів можливість використання незаконних засобів для поліпшення

оцінок викликає занепокоєння [1]. Уявлення про те, що списування найчастіше зустрічається в дистанційному навчанні, було вивчено у роботі [2], автори якої виявили, що 73,8% опитаних студентів вважають, що в онлайн-класі обдурити легше. Дослідження [3] підтверджує, що академічна нечесність студентів на онлайн-курсах була значно вищою, ніж при очному навчанні.

На жаль, особистий досвід автора підтверджує копіювання практичних робіт студентів, які займаються дистанційно. Про це свідчать завантажені на сайт для перевірки роботи з однаковими розрахунковими та друкарськими помилками, однаковим оформленням як під копірку.

Виконання студентами тестів з обмеженою кількістю питань показує схожу картину, що свідчить про їхнє самостійне виконання. Рішення слід шукати у складанні тесту з дуже великою кількістю питань, у якому кожному студенту випадковим чином пропонується певна кількість питань. Таким чином, питання у кожного студента будуть індивідуальні. Також самостійному виконанню тестів сприятиме доступність виконання тестового завдання обмежену кількість часу. Доступ до тестів одночасно для всіх студентів та обмеження за часом сприяє більшій ймовірності індивідуального їх виконання, хоча контролювати повну самостійність виконання неможливо.

Мотивувати студентів на самостійне виконання завдань можуть наступні методи. Одним з дієвих способів можна запропонувати заміну підсумкового тесту на невеликі тести. Зниження значущості підсумкової роботи сприятиме більшій ймовірності самостійної роботи студентів. Студенту можна запропонувати тести до кожної теми, які виконують постійно протягом всього семестру і підсумкова оцінка складається із результатів щотижневої роботи. Відповідальність за складання підсумкового тесту замінюється на необхідність постійно виконувати в кожній темі невеликий тест. Важливість такого тесту в загальній оцінці

незначна і бажання списувати не таке велике.

Не зайвим буде у кожному тесті чи практичній роботі нагадувати студентам про чесне виконання завдання. Кожен тест можна починати із чітких інструкцій: «Ви можете використовувати свої конспекти під час проходження цього тесту. Нікому не повідомляйте своїх відповідей під час або після тесту. Натискаючи «Почати», ви погоджуєтесь з наступним твердженням: «Я підтверджую, що це моя власна робота» [4]. Однак ряд студентів відчувають тривожність при здачі тестів, тому добрим варіантом може стати заміна тестів на інші форми виконання завдань.

Форуми та чати для обговорення теми, що вивчається, дають цінну інформацію викладачеві про рівень підготовки кожного студента. Надання студентам різних творчих завдань, які не можна скопіювати в інтернеті або у однокласників, підвищує їх інтерес.

Добрі результати дає вибір завдання, якщо викладач пропонує студентам різні форми виконання роботи на вибір. Кожен студент може виконати завдання в такій формі, яка йому зрозуміліша, цікавіша: письмова робота, відеопрезентація, есе, аналізу прочитаного.

Цікавий позитивний досвід дало таке завдання як 90-секундний запис роздумів. При вивченні закону України «Про охорону праці» студентам запропоновано вибрати одну з його статей, проаналізувати, вибрати найголовніше та в невеликому ролику своїми словами доступно пояснити іншим студентам суть даної статті. Студенти, які щодня для соціальних мереж постійно записують відеоролики із задоволенням виконували таке завдання. А потім мали можливість ознайомитись із відеороліками інших студентів, що їм було цікаво та дало можливість ознайомитись із нормативним документом навіть тих студентів, які з ним не працювали.

Оскільки всі ми працюємо над підвищенням якості онлайн навчання, ми маємо можливість переосмислити методи, на які ми спиралися роками

при очному навчанні. Вимушений перехід до масштабного дистанційного навчання показав, наскільки актуальною є проблема мотивації.

Література :

1. Smith, G.G., Ferguson, D. & Caris, M. (2001). Teaching College Courses Online versus Face-to-Face. *T.H.E. Journal*, 28(9), 18-22. Retrieved November 15, 2022 URL: <https://www.learntechlib.org/p/94128/>.
2. King Chula G., Guyette W., Jr., Piotrowski Chris. Online Exams and Cheating: An Empirical Analysis of Business Students' Views. *The Journal of Educators Online*, Volume 6, Number 1, January 2009. URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ904058>.
3. Lanier Mark M. Academic Integrity and Distance Learning. *Journal of Criminal Justice Education* Volume 17, 2006 Issue 2.
4. Flower D. 7 Ways to Assess Students Online and Minimize Cheating. *The chronicles of higher education*. May 5, 2021. URL : <https://www.chronicle.com/author/flower-darby>.

УДК 37.011

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ЖУРНАЛІСТІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ**

*Байрамов Р. С., аспірант, доцент
Класичний приватний університет*

XXI століття – це «епоха побудови нового типу цивілізації, що потребує значного рівня суспільного інтелекту, свідомості, який би став провідним механізмом забезпечення прогресивного історичного розвитку